
[2020-30-RE](#)

Causa 2020-30-RE

(Badia Morell c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 202-2020. Recurs d'empara

Aute del 13 de juliol del 2020

BOPA núm. 92, del 22 de juliol del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de juny del 2020, per la representació processal de la Sra. Montserrat Badia Morell, mitjançant el qual interposa un recurs de súplica contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de juny del 2020 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2020-30-RE;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment els articles 38 i 89.2;

Vist l'aute esmentat del Tribunal Constitucional del 9 de juny del 2020;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Arguments de la recurrent

- La representació processal de la recurrent al·lega que no comparteix els arguments del Tribunal Constitucional que fonamenten la inadmissió a tràmit del seu recurs. Considera que les resolucions impugnades dels tribunals ordinaris no estan suficientment fonamentades perquè no han tingut en compte el nucli essencial de la seva demanda relativa a l'aplicació de la prejudicialitat penal, establerta a l'article 62 de la Llei qualificada de la Justícia.

- Al·lega que fer dependre la criminalitat de la declaració prèvia de la nul·litat del contracte en litigi imposa una càrrega excessiva al justiciable i, alhora és contrari a la plenitud de la jurisdicció penal.

- Considera que tampoc s'ha donat una resposta sobre l'actitud del cònsol de la Massana tendent a condicionar i a coaccionar la decisió d'aquesta part en relació amb el contracte.

- Per tant, la decisió d'arxivament de la seva querella no s'emmarca dins dels canons de constitucionalitat establerts.

- Allò que aquesta part pretenia era l'inici d'una investigació que pogués esclarir la comissió d'un presumpte delicte i la seva denegació també ha d'estar suficientment motivada en Dret, com qualsevol altre fase d'un procediment. Precisa que en aquest cas, en el decurs d'una discussió contractual, l'altra part, l'òrgan administratiu, ha dictat una resolució prevalent-se de la seva condició d'autoritat amb intenció de condicionar el procediment i limitar la lliure actuació d'aquesta part.

- Conclou que aquesta injustícia es desenvolupa en dos plans: el primer, rau en el fons substantiu de la resolució del Comú de la Massana, perquè és contrària als pactes i a la naturalesa contractual, i, el segon, en la materialització del propi acte de dictar la resolució esmentada, acte que és evidentment coactiu. Aquesta conducta dolosa no obtindrà resposta ni en l'àmbit civil, ni en l'administratiu, motius pels quals aquesta part no entén perquè ha d'aquietar-se a veure frustrada la seva acció per combatre l'il·lícit penal que denuncia.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti aquest recurs de súplica i revoqui l'acte d'inadmissió a tràmit del seu recurs d'empara.

2. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

2.1. El recurs de súplica, com és sabut, constitueix un remei processal que el legislador ofereix a la persona que es considera gravada per la resolució d'un òrgan jurisdiccional, amb la característica singular que es presenta davant el mateix tribunal que va dictar la resolució recorreguda i que en el seu mèrit ha de procedir a resoldre el recurs de súplica reconsiderant la primera presa de posició. Per aquesta raó la seva finalitat és aportar dades noves, sobre la base de nous fets o de la presència del dret preterit, que puguin dur al Tribunal a revocar per "*contrari imperi*" la resolució anteriorment dictada.

La no aportació de nous elements fàctics o jurídics suposa que el recurrent es limita a pretendre substituir el raonament del Tribunal, que ha de ser i vol ser imparcial, per la seva pròpia argumentació que, per essència i sense que, per tant, se li pugui fer cap retret al respecte, té naturalesa i funció parcial.

El Tribunal Constitucional s'ha pronunciat ja moltes vegades en aquesta línia i amb un mateix i invariable contingut, en el sentit que "*l'acceptació d'un recurs de súplica està essencialment condicionada per la presentació, per part del recurrent, d'elements de fet o de dret nous*". L'acte dictat en la causa 2017-22-RE ja recollia la doctrina jurisprudencial establerta en les causes 2012-29-RE, 2013-24-RE, 2014-38-RE, 2016-11-RE i 2016-59-RE. Amb una més gran proximitat temporal també ho han fet les resolucions recaigudes en les causes 2018-15-RE, 2018-19-RE, 2019-42-RE, 2019-74-RE, 2019-76 RE i 2020-5-RE.

2.2. El recurs de súplica que ara ens ocupa, ha estat formulat en temps hàbil i forma legal. En ell, l'argumentació de la part recurrent -desenvolupada en els apartats segon, tercer i quart del fonament

jurídic 2.2 abasta tres grans motius: a) la no estimació per part d'aquest Tribunal de la manca de motivació i d'argumentació de les resolucions recorregudes en empara, especialment pel que respecta al principi bàsic en matèria de prejudicialitat i la inaplicació de l'article 62 de la Llei qualificada de la Justícia (apartat segon); b) la manca de resposta a l'argumentació que un dels querellats va dictar una resolució administrativa amb una intenció evident de condicionar la part querellant (apartat tercer); i, c) la vulneració del dret de la part instant del procediment a rebre una decisió degudament motivada (apartat quart).

2.3. En relació amb la primera de les qüestions assenyalades en el fonament jurídic anterior, cal remarcar, en primer terme, que la interpretació de l'article 62 de la Llei qualificada de la Justícia és una qüestió de legalitat ordinària sobre la qual la intervenció del Tribunal Constitucional no és procedent. De tota manera, no es pot donar a l'article esmentat la transcendència que li dona la part recurrent quan afirma que "*situa clarament a l'òrgan jurisdiccional penal per sobre dels altres òrgans jurisdiccionals*". És cert que l'article 62 manifesta que "*l'ordre jurisdiccional penal té caràcter preferent*" però aquesta asseveració es fa en matèria de "*conflictes de competència*" i respon al criteri clàssic segons el qual "*le criminel tient le civil en état*", principi cardinal en matèria de prejudicialitat però que no es pot elevar a una categoria absoluta. Si efectivament s'hagués tramitat el procediment penal pretès per la part recurrent, aquest fet hauria comportat probablement la suspensió dels processos civils i administratius prèviament entaulats; tanmateix en haver estat inadmesa la querella, cap caràcter preferent té l'ordre jurisdiccional penal.

2.4. La segona argumentació de la part recurrent constitueix un exemple típic de la tècnica de "*fer supòsit de la qüestió*". Parteix, com a fet indubitat, del supòsit que un dels querellats va dictar una resolució amb la intenció de condicionar-la, en la seva qualitat de part interessada i retreu als òrgans judicials la manca de resposta argumentada a aquest fet. En realitat, el procés lògic seguit pel batlle que va inadmetre la querella, qüestiona precisament aquesta suposada realitat i entén que la querella i els procediments judicials tramitats coetàniament, no permeten considerar que la resolució tingués aquella finalitat inadequada. I aquest raonament de l'òrgan judicial que havia d'admetre o inadmetre la querella té una gènesi i un desenvolupament lògics que efectivament no coincideixen amb els de la part que veu desestimada la seva pretensió, però als quals no pot oposar-se cap objecció.

2.5. A similars conclusions s'arriba amb referència a la tercera de les al·legacions esgrimides en el recurs. Davant dels arguments emprats per la part recurrent, tant la Batllia, en l'acte d'inadmissió a tràmit de la querella, com el Tribunal de Corts, en resoldre el recurs d'apel·lació contra l'anterior resolució, així com el Tribunal Superior de Justícia en el tràmit de l'incident de nul·litat, van considerar que els fets denunciats, en l'estat de coses d'aquell moment –*rebus sic stantibus*– i atesa especialment la preexistència i la situació dels diversos procediments tramitats davant diferents ordres jurisdiccionals, no tenien rellevància penal. Com resulta del fonament jurídic 3.2 de l'acte d'aquest Tribunal de no admissió a tràmit del recurs d'empara, aquesta conclusió no pot ser titllada d'arbitrària o d'absurda ni de contrària a les regles de la raó i de la lògica. La jurisdicció penal, per la seva alta importància i significació, no pot ser utilitzada com a medi perquè les parts intentin obtenir elements fàctics o probatoris que els puguin servir per a procediments d'altra natura. I, d'altra banda, la tramitació d'aquests procediments d'alguna manera acredita l'existència d'una realitat que es manté vigent mentre no sigui desvirtuada per la corresponent decisió judicial. Tot això, òbviament, sens perjudici que, si en el desplegament dels altres procediments jurisdiccionals o de manera extraprocessal, apareguessin nous indicis delictius rellevants, el procediment criminal pugui ser reobert.

2.6. Així doncs, no havent estat aportats en el recurs de súplica nous fets, ni nous elements de dret

que contradiguin la resolució recorreguda, és procedent confirmar íntegrament l'aute d'inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, per no haver-se produït la vulneració dels drets fonamentals de la part que demanava l'empara.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. Desestimar el recurs de súplica formulat per la representació processal de la Sra. Montserrat Badia Morell contra l'aute del Tribunal Constitucional del 9 de juny del 2020 sobre la inadmissió a tràmit de la causa 2020-30-RE.
2. Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 13 de juliol del 2020.

Dominique Rousseau
President

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Jean-Yves Cullet
Magistrat